

Szymanowska, Zofia

Z działalności Komisji Historii Leśnictwa Polskiego Towarzystwa Leśnego

---

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 24/r1, 210-211

1979

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

SEKCJA NAUKOWA ZESPOŁU SEKCJI HISTORYCZNYCH
POLSKIEGO TOWARZYSTWA FARMACEUTYCZNEGO

11 IX 1978 r. w siedzibie Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego w Warszawie odbyła się sesja naukowa poświęcona aspektom społecznym w historii farmacji polskiej. Obradom przewodniczył doc. Jan Fijałek. Wygłoszono następujące referaty: dr Jan Szostak — *Funkcja społeczna pierwszych zielników polskich*; dr Teodor Kikta — *Działalność społeczna aptekarzy Maurycego Spokornego (1859—1917) i Juliana Różyckiego (1834—1919)*; doc. Henryk Pankiewicz — *Historyczne uwarunkowania uspołecznienia aptek w Polsce*; mgr Anita Czarnowska — *Poznańscy studenci farmacji w ruchu młodzieżowym w okresie PRL*; dr Bazyli Leszczyłowski — *Udział farmaceutów w życiu społecznym od czasu socjalistycznego ustroju aptekarstwa*.

Spośród wymienionych referatów 3 ostatnie dotyczą dziejów najnowszych i stanowią tematyczną całość. Doc. Pankiewicz przedstawił w ujęciu historycznym tendencje, występujące wśród postępowych aptekarzy polskich, zmierzające do uspołecznienia aptek. Omówił również proces przejmowania przez władze państwowe składów aptecznych od prywatnych właścicieli. Kontynuacją tej samej myśli w odniesieniu do okresu po II Wojnie Światowej był referat mgr Czarnowskiej. Autorka scharakteryzowała studenckie organizacje społeczno-polityczne, w których znajdował się duży procent studentów Wydziału Farmaceutycznego. Organizacjom społecznym i politycznym, których aktywnymi członkami byli farmaceuci-profesjonaliści, poświęcony był referat dra Leszczyłowskiego. Posługując się liczbami, dr Leszczyłowski wykazał, że polscy aptekarze w istotny sposób angażowali się w sprawy wykraczające poza ich zainteresowania zawodowe, a związane z szeroko pojętym życiem społecznym.

Tematem interesującego referatu dr Kikty było życie i działalność zasłużonych dla kraju społeczników: Maurycego Spokornego i Juliana Różyckiego. Ludzie ci są powszechnie znani jako ofiarni działacze na polu rozwoju gospodarczego i kulturalnego stolicy. Mało kto jednak wie, że Spokorny i Różycki byli z wykształcenia — farmaceutami.

Na szczególną uwagę, ze względu na odmienną nieco tematykę, zasługuje wystąpienie dra Szostaka. Autor omówił pierwsze polskie zielniki pod kątem społecznego zapotrzebowania na tego rodzaju literaturę. Zielniki te spełniały rolę poradników zdrowia i higieny. Zawierały opis roślin leczniczych, wskazówki — w jakich przypadkach chorobowych bywają stosowane i sposoby prostego przyrządzenia naparów, ekstraktów itp. Zielniki te często kroć spełniały rolę lekarza; tam zwłaszcza, gdzie o poradę lekarską było trudno. Ze względu na to, że pisane były w języku polskim, stały się dostępne szerokiej rzeszy czytelników. Dr Szostak — opierając się na wielkości nakładów i ilości wznowień herbarzy — wykazał, że edycje te cieszyły się dużym zainteresowaniem współczesnego im społeczeństwa.

Halina Lichočka
(Warszawa)

Z DZIAŁALNOŚCI KOMISJI HISTORII LEŚNICTWA POLSKIEGO TOWARZYSTWA LEŚNEGO

19 V 1978 r. odbyło się zebranie poświęcone głównie działalności Muzeum Leśnictwa i podsumowaniu dwudziestoletniej działalności Komisji Historii Leśnictwa PTL.

Przewodniczący Komisji — prof. Antoni Żabko-Potopowicz — zapoznał zebranych z nowym składem Rady Naukowej Muzeum Leśnictwa w Gołuchowie i z uchwałą Kolegium Lasów Państwowych z 30 III 1978 r. dotyczącą Ośrodka Kultury Leśnej w Gołuchowie. Zast. przewodniczącego Komisji — prof. Józef Broda — przedstawił sprawozdanie ze stanu prac przygotowawczych i adaptacyjnych w Ośrodku Kultury Leśnej i w budynkach przeznaczonych na samo Muzeum.

Na podstawie tych dokumentów rozwinęła się dyskusja nad pozycją Muzeum Leśnictwa w ramach Ośrodka Kultury Leśnej w Gołuchowie. Zebrani opowiedzieli się za samoistnością Muzeum. Stwierdzono następnie, że Muzeum Leśnictwa w Gołuchowie powinno być jednostką centralną, koordynującą działalność innych placówek związanych z muzealnictwem leśnym (np. muzea regionalne). Postanowiono opracować koncepcję dotyczącą roli Muzeum Leśnictwa i przedstawić ją na zebraniu Prezydium Rady Naukowej Muzeum, a następnie sporządzić odpowiedni memoriał skierowany do Naczelnej Dyrekcji Lasów Państwowych. W związku z tym powołano czteroosobowy zespół do jego opracowania.

Zespół ten zajmie się również przygotowaniem wystąpienia PTL do Naczelnej Dyrekcji Lasów Państwowych w sprawie materiałów archiwalnych przechowywanych w jednostkach terenowych Lasów Państwowych. Wobec braku miejsca w archiwach państwowych powinno znaleźć się w Muzeum Leśnictwa miejsce na archiwum leśnictwa i przemysłu drzewnego, do którego byłyby przekazywane materiały archiwalne zgromadzone w nadleśnictwach.

W części odczytowej zebrania prof. J. Broda wygłosił referat pt.: *Dwadzieścia lat działalności Komisji Historii Leśnictwa Polskiego Towarzystwa Leśnego*. Referent m. in. podkreślił wielkie zasługi przewodniczącego Komisji Historii Leśnictwa — prof. Antoniego Żabko-Potopowicza — w inicjowaniu i realizacji wszelkich zamierzeń, podejmowanych w okresie 20-letniej działalności Komisji.

Prezes Polskiego Towarzystwa Leśnego — prof. Franciszek Krzysik — złożył podziękowanie za owocną pracę najbardziej aktywnej Komisji PTL. Na zakończenie prof. F. Krzysik wysunął wobec Komisji postulat utworzenia w Bibliotece PTL kolekcji starodruków dotyczących lasów i gospodarki leśnej.

Zofia Szymanowska
(Warszawa)

25-LECIE WYDAWNICTW GEOLOGICZNYCH

W 1953 r. Centralny Urząd Geologii powołał Wydawnictwa Geologiczne jako wyspecjalizowaną placówkę edytorską. Kontynuowała ona bardzo skromną działalność wydawniczą prowadzoną przez Państwowy Instytut Geologiczny od okresu międzywojennego. Wkrótce nowa oficyna stała się główną placówką, drukującą publikacje zarówno państwowej służby geologicznej, jak i różnych instytucji badawczych oraz niektórych uczelni.

W pierwszym okresie swej działalności Wydawnictwa Geologiczne, z inicjatywy ówczesnego prezesa CUG — prof. A. Bolewskiego, podjęły akcję na rzecz upowszechnienia klasyki geologicznej. W latach 1953—1955 znalazło to wyraz m. in. w wydaniu fotooffsetowym *Ziemiorodztwa Karpatów i innych gór i równin Polski* Stanisława Staszica, w przedruku zeszytu S. Zarecznego z *Atlasu geologicznego Galicji* — stanowiącego opis okolic Chrzanowa, a także artykułów geologicznych z pierwszych czterech tomów „Pamiętnika Fizjograficznego” z lat 1882—1884 oraz „Chemika Polskiego” z lat 1906—1908. Była to akcja o poważnym znaczeniu. Wystarczy powiedzieć, że wznowienie opracowania S. Zarecznego stanowiło cenną po-